

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Q. C. T.**, zastoupen Mgr. Martinou Sklenskou, advokátkou, se sídlem Moravské náměstí 754/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2025, č. j. 20 Az 7/2025-40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2025, č. j. OAM-106/ZA-ZA11-HA15-2025; tímto žalovaný rozhodl tak, že žádost o udělení mezinárodní ochrany se podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítá jako zjevně nedůvodná.

[2] Dne 24. 1. 2025 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany; dne 3. 2. 2025 poskytl údaje k podané žádosti, v nichž uvedl, že je vietnamské státní příslušnosti a kinhské národnosti, dorozumí se vietnamsky; je bez náboženského vyznání, nebyl nikdy členem politické strany nebo skupiny ani nebyl politicky aktivní. Dále uvedl, že je ženatý a má tři děti, přičemž rodina žije ve Vietnamu. Přicestoval dne 16. 7. 2024 do Maďarska, v srpnu téhož roku přicestoval vlakem do České republiky. Je zdravý a nikdy nebyl trestně stíháný. Z Vietnamu vycestoval proto, aby v Evropě mohl pracovat. Na cestu si půjčil u banky 400 000 Kč. Uvedl, že pokud by se musel vrátit do Vietnamu, tak by nebyl schopen půjčku splácet. V České republice nedisponuje žádným pobytočným oprávněním, pracoval zde pouze brigádně a veškeré výdělků posílal své ženě do Vietnamu. Dluh ani z části nesplatil. Ve Vietnamu v minulosti neměl problémy ani s policií ani se státními orgány.

[3] Žalovaný si za účelem posouzení žádosti stěžovatele opatřil písemné materiály obsahující informace o zemi původu; Informace OAMP – Vietnam – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 4. 6. 2024. Stěžovatel se s podklady před vydáním rozhodnutí seznámil, nechtěl je doplnit a ani se k nim vyjadřovat. Žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že stěžovatel podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze z ekonomických důvodů a zároveň neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Z toho důvodu žalovaný shledal naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel **žalobu**. Nesouhlasil s postupem žalovaného, který meritorně nepřezkoumal jeho žádost, a namísto toho ji zamítl jako zjevně nedůvodnou, namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu; uvedl, že žalovaný při hodnocení situace stěžovatele vycházel pouze z obsahu žádosti a konaného pohovoru. Přestože důvody, proč opustil vlast, byly pouze ekonomické, tak zároveň doplnil, že svou žádost podal z důvodů obav v případě návratu do vlasti. Obavy z návratu do vlasti odůvodnil složitou situací navrátilců, kdy vietnamská vláda podporuje emigraci občanů z Vietnamu. Při návratu se obává nemožnosti splacení svých dluhů a zisku zaměstnání.

[5] **Městský soud** po přezkoumání obsahu správního spisu stěžovateli v jeho námitkách nepřisvědčil, konstatoval, že stěžovatel nebyl nijak limitován v přednesu rozhodných skutečností a jejich doložení. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že je to především žadatel o mezinárodní ochranu, který je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany, a není úkolem žalovaného tyto důvody nijak domýšlet. Pokud tedy stěžovatel ve své výpovědi tvrdil pouze ekonomické důvody, které nemohou být důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany, nelze po žalovaném rozumně požadovat, aby mezi podklady pro rozhodnutí pojal např. podrobné zprávy o situaci dlužníků a jejich ochraně ve Vietnamu, pokud stěžovatel v tomto ohledu nevyjádřil například obavu o svůj život a zároveň uvedl, že věřitelem byla bankovní instituce.

[6] Městský soud rovněž zdůraznil, že k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je nutno přistupovat velmi obezřetně a bylo nutné pečlivě zvážit, zda tyto pouhé ekonomické důvody nemohou vést k azylově relevantním. Uvedením jiné pohnutky než čistě ekonomické, by muselo mít za následek plné meritorní posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Aby tedy byly ekonomické důvody azylově relevantní, musela by tu být příčinná souvislost mezi pronásledováním (vážnou újmu) a takovou nepříznivou situací, která stěžovatele ohrožuje až existenčně. V případě humanitárního azylu by musely být tyto pohnutky alespoň navázané na ostatní azylové důvody, navíc musí jít o případy zcela výjimečné. Samotná absence sociálního systému či vysoké dluhy a nemožnost zisku zaměstnání nepředstavují relevantní vážnou újmu. Tyto tvrzené okolnosti jsou ekonomického charakteru. Bez přiblížení situace, která dle stěžovatele mohla nastat a způsobit vážnou újmu, nelze dovodit, že by byl stěžovatel vystaven skutečnému nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Městský soud uzavřel, že v případě stěžovatele žádost byla podána výlučně z důvodů ekonomických, a bylo tedy možné postupovat podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Stěžovatel ještě v žalobě uvedl, že nelze vyloučit perzekuci ze strany státu či soukromých osob. Toto tvrzení

pokračování

se nicméně objevuje poprvé v žalobě, není blíže konkretizováno ani ničím podloženo, proto k němu městský soud nepřihlédl.

[7] V **kasační stížnosti** stěžovatel namítá kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že ze zprávy o zemi původu vyplývá skutečnost, kterou potvrzují i nevládní organizace, že Vietnamská socialistická republika je jednou nejvíce nesvobodných zemí na světě, ve které jsou porušována práva jejích občanů. I když stěžovatel uvedl, že neměl v domovském státě problémy s policií nebo státními orgány, tak to neznamená, že práva a svobody vietnamských občanů, respektive jejich projev jsou svobodné. Stěžovatel je přesvědčen, že za situace, kdy žadatel o mezinárodní ochranu neuvede sám při svém pohovoru azylově relevantní důvod, ovšem z podkladů zajištěných žalovaným správním orgánem vyplývá, že domovská země je nesvobodnou zemí, je sám správní orgán poté, kdy opatří informaci výše uvedeného obsahu, povinen aktivně, např. i doplňujícím pohovorem s žadatelem zjistit, zda v případě stěžovatele nedochází k porušování lidských práv a svobod, neboť stěžovatel, který nemá srovnání s jinou zemí, může porušování lidských práv a svobod považovat za normu. Z těchto důvodů navrhuje stěžovatel jak zrušení napadeného rozsudku městského soudu, tak i rozhodnutí žalovaného a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve **vyjádření ke kasační stížnosti** trvá na tom, že se při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu nedopustil žádné nezákonnosti. Při posouzení žádosti stěžovatele se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svou žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil. Správní orgán k námitce stěžovatele uvádí, že správní orgán je povinen zabývat se pouze skutečnostmi, které mohou zakládat důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel musí být v zemi původu vystaven jednání majícímu znaky pronásledování nebo vážné újmy tak, jak je charakterizováno v zákoně o azylu; žádné takové indicie stěžovatel neposkytl. Žalovaný se plně ztotožňuje s rozsudkem městského soudu, a proto navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[9] **Nejvyšší správní soud** přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Vzhledem k tomu, že se jedná o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. nejprve posoudil, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského)

soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[11] Stěžovatel sám v kasační stížnosti žádné důvody přijatelnosti nepřednesl, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se o žádný z těchto typových případů nejedná, kasační stížnost proto posoudil jako nepřijatelnou.

[12] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční, stěžovatel vymezuje rozsah přezkumu napadeného rozsudku a musí v kasační stížnosti předestřít polemiku se závěry městského soudu nikoli žalovaného. Z tohoto důvodu platí, že obsah a kvalita kasační stížnosti předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Povinností stěžovatele je sdělit, z jakých důvodů závěry městského soudu považuje za nezákonné, nikoliv pouze vyjádřit obecný nesouhlas s rozhodnutím napadeným kasační stížností. Smyslem je umožnit v kasačním řízení, pokud možno, kvalifikovanou polemiku s argumentací městského soudu. Tato polemika může být méně nebo více zdařilá; vždy však musí být z textu kasační stížnosti patrná alespoň nějaká snaha o to reagovat na konkrétní závěry městského soudu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 10 As 181/2019-63, či usnesení ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 As 332/2020-21). Stěžovatel se v kasační stížnosti omezil na pouhé konstatování, že Vietnamská socialistická republika patří mezi nejvíce nesvobodné země, která pošlapává práva a svobody svých občanů.

[13] Není možné tak vytýkat žalovanému, resp. městskému soudu, že žádost o mezinárodní ochranu posuzoval pouze prizmatem tvrzených ekonomických důvodů. Žádné jiné azylově relevantní důvody totiž stěžovatel netvrdil a netvrdí. Jeho celý příběh se odvíjí od skutečnosti, že si od vietnamské bankovní instituce vzal půjčku na svoji cestu do Evropy, aby zde mohl žít a vydělat peníze. Žádné problémy v zemi původu nikdy neměl (kromě nedostatečného výdělku).

[14] Městský soud řádně posoudil žalobu stěžovatele a vypořádal se se všemi jeho námitkami. Rovněž zdůraznil, že k zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je nutné přistupovat obezřetně, neboť „[u]stanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu (...) explicitně zdůrazňuje, že žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel „uvádí pouze ekonomické důvody“ (důraz doplněn). Z toho plyne, že pokud žadatel uvádí kromě ekonomických důvodů i důvody (potenciálně) azylově relevantní, není zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné na místě. Toto striktní vyloučení ekonomických důvodů navíc na první pohled pomíjí, že i ekonomické problémy mohou být za určité situace příznaky pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Nicméně § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu je nutno vykládat tak, že se vztahuje (resp. vztahovalo; k tomu viz níže) primárně na absenci spojitosti mezi pronásledováním a důvody pronásledování, a nikoliv na absenci samotného pronásledování.“ (KOSAŘ, D., MOLEK, P., HONUSKOVÁ, V., JURMAN, M., LUPAČOVÁ, H. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-476-5.) V tomto závěru se odborná literatura shoduje, „[v] odst. 1 pod písm. a) až g) jsou vymezeny taxativní důvody, kdy lze žádost zamítnout jako zjevně nedůvodnou za předpokladu, že je zároveň splněna podmínka daná úvodní částí ustanovení, tedy že žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování nebo že mu brozí vážná újma podle § 12

pokračování

a § 14a. “(CHMELÍČKOVÁ, N. a VOTOČKOVÁ, V. Zákon o azylu. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2024. ISBN 978-80-7552-479-9.) Má-li být žádost zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, je tedy třeba, aby byly tvrzeny pouze důvody ekonomické a „žádné jiné“. Naopak uvedení, byť náznaku, jiné pohnutky bude mít za následek plné meritorní posouzení žádosti.

[15] Městský soud v bodě 24 svého rozsudku s odkazem na judikaturu připomněl, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je žadatel (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48, dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2025, č. j. 2 Azs 143/2025-41). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí právě ze žadatelovy výpovědi poskytnuté v průběhu řízení.

[16] Stěžovatel netvrdil skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování. Žalovaný se stěžovatele při pohovoru dotazoval na jeho situaci a potíže v zemi původu a poskytl mu opakovaně možnost cokoli k výpovědi doplnit. Obával-li se tedy stěžovatel vážné újmy ze strany konkrétních osob v zemi původu, mohl ji ve správním řízení tvrdit (obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2024, č. j. 5 Azs 152/2024-31). Při pohovoru se žalovaným však stěžovatel výslovně uvedl, že neměl problémy se státními orgány ve Vietnamu a peníze na cestu si půjčil od banky. Uvedl též, že o mezinárodní ochranu žádá, protože chce v České republice vydělat peníze na úhradu svých dluhů v zemi původu, legálně zde žít a pracovat.

[17] Správní orgán je povinen zabývat se pouze skutečnostmi, které mohou zakládat důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel musí být v zemi původu vystaven jednání majícímu znaky pronásledování nebo vážné újmy tak, jak je charakterizováno v zákoně o azylu. Samotná skutečnost, že stěžovatel má dluhy vůči bance, tuto povahu nesplňuje. Zadlužení vůči bance je čistě soukromoprávní záležitostí, která je řešitelná prostřednictvím občanskoprávních prostředků ve vlasti stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost se týká otázek dostatečně řešených v judikatuře Nejvyššího správního soudu; tuto judikaturu neshledává rozpornou a rovněž nemá důvod se od ní odchýlit. Lze dodat, že i pokud by žalovaný posoudil stěžovatelovu žádost věcně, nelze ekonomické důvody samy o sobě považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Kasační soud se opakovaně zabýval situací vietnamských dlužníků, někteří z nich výslovně uváděli též obavy z věřitelů a lichvářů. Nejvyšší správní soud jejich kasační stížnosti odmítl pro nepřijatelnost (viz usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32, ze dne 24. 7. 2024, č. j. 1 Azs 136/2024-26, ze dne 19. 2. 2024, č. j. 10 Azs 291/2023-39, ze dne 28. 3. 2024, č. j. 2 Azs 305/2023-32, ze dne 20. 9. 2024 č. j. 5 Azs 152/2024-31, ze dne 27. 6. 2025 č. j. 5 Azs 50/2025-28).

[19] Rozhodnutí žalovaného jakož i rozsudek městského soudu splňují požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost správních i soudních

rozhodnutí (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

[20] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se městský soud nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu a nedopustil se ani hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského (městského) soudu. Žalovanému, jemuž by dle pravidla úspěchu náhrada nákladů řízení náležela, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 5. března 2026

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu